Catalunya i Espanya negocien pausadament

written by Llorenç Prats | 30 de desembre de 2021

Ni Aragonès ni Sánchez han posat data per a la pròxima reunió de la taula de diàleg sobre el conflicte polític entre Catalunya i Espanya. Les prioritats d'aquesta taula són l'autodeterminació i l'amnistia, però més enllà de seure, encara no ha ofert resultats palpables per a la majoria de catalans. Moltes parts polítiques, d'ambdós bàndols, ja donen per fet que no aportarà cap solució concreta a curt termini.

Les dues trobades fins ara realitzades han posat en escena les dificultats de l'agenda del conflicte i de com progressar en l'espinós tema de la independència de Catalunya. Tot i que el constitucionalisme espanyol democràtic trobaria normal una dinàmica de nacions lliures dins el context del mateix estat, una determinada hegemonia d'interessos impedeix un progrés ascendent vers un intercanvi de reconeixements.

Les parts entaulades han posat en evidència que l'actual marc constitucional espanyol no deixa prou marge per resoldre el conflicte Catalunya/Espanya. Les recents topades en temes circumstancials, com la llei de l'audiovisual, la reforma laboral, la gestió de la pandèmia…, ho han posat en evidència, fins al punt, com les parts admeten, que la taula de diàleg entre ambdós governs no influeix en aquest afer, per ara.

Per la part catalana, ERC és qui més ha fet evident el seu compromís en una solució pactada del conflicte, atesa la receptivitat del PSOE i Podem. Una posició que ha despertat tota classe de crítiques entre els que fins ara feien el mateix, sense dir-ho, àdhuc amb majories parlamentàries més folgades.

Davant aquest escenari polític i un cop passat l'equador legislatiu (novembre de 2019), ara ja es dirimeix qui podria

governar l'Estat espanyol en les noves eleccions legislatives, les quals no es pot descartar que s'avancin. I en aquest escenari, en clau espanyola, la taula de diàleg és un seriós entrebanc, en paraules del mateix president espanyol. Vist així i segons destaquen sectors independentistes, la feina que podia aportar la taula de diàleg ara mateix ja està morta, tot indicant que pels demòcrates independentistes això haurà estat una ocasió més per fer acumulació de forces i disposar millor de les eines de país.

L'agenda que es va fixar de manera informal el 15 de setembre de 2021 per a la taula de diàleg va lligada al manteniment de la forma d'estat sempre dins del marc constitucional espanyol democràtic, ja que per aquest marc valen els drets polítics de les nacions i la resolució dels conflictes per la via política (per mitjà de lleis o reformes legislatives).

L'acció concertada dels polítics catalans dins el govern espanyol mantindrà per canals discrets l'aposta perquè la taula de negociació doni resultats tangibles. En aquest sentit, el nomenament com a ministre espanyol de Joan Subirats, que va votar lliurement durant el referèndum d'autodeterminació de Catalunya del primer d'octubre de 2017, s'interpreta pels analistes polítics com una resposta de futur per a la taula de diàleg.

Els 48 diputats catalans que van al congrés espanyol representen un escàs 14% de la cambra espanyola. Aquesta representació, tot i que sovint és decisiva com ara s'intenta aprofitar, no permet anar més enllà i plantejar reformes o revisions constitucionals, i això provoca que els drets dels catalans, sobretot de caràcter nacional, quedin totalment mediatitzats. Aquesta simple deducció ha estat analitzada pel professor, ara ministre espanyol, Joan Subirats, a bastament.

Per això, en el text d'Estatut d'Autonomia del 2006 que es va acabar aprovant, però que va ser escapçat pel Tribunal Constitucional es preveia un límit del poder judicial espanyol

en els afers estrictament catalans, com un primer pas per fer palpable la deguda autonomia política que preveu la Constitució espanyola i que fins ara ha quedat vetada de forma unilateral per Espanya. En determinades qüestions, es preveia un límit judicial a Catalunya. El Tribunal Constitucional tanmateix ho va destruir equiparant la llei orgànica del poder judicial que ho centralitza tot judicialment a la mateixa Constitució espanyola.

L'Estat espanyol, des d'aleshores, és tot un desgavell fet de proclames demagògiques, l'ascens de l'extrema dreta i la pèrdua persistent de credibilitat internacional. Sense projecte espanyol democràtic de futur, com moltes fonts independents catalanes i espanyoles s'exclamen, la independència de Catalunya ja s'entén com la millor solució, i també com la menys traumàtica.